

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU

TIBBİ HİZMETLER VE TEKNİKLER/ İLK VE ACİL YARDIM PROGRAMI

AYP215-MESLEKİ UYGULAMA I

Öğr. Gör. Dr., Asuman ŞENER

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

AYP215-MESLEKİ UYGULAMA I

Hafta-5

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

- Hastane öncesi dönemde fizik muayene hasta değerlendirmesinin ölçülebilir ve nesnel olarak yapıldığı bir süreçtir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

- Fiziksel Muayene Yöntemleri 4 temel başlık altında sırasıyla;
- İnspeksiyon
- Oskültasyon
- Palpasyon
- ve Perküsyon şeklindedir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

1. İnspeksiyon

- Gözle yapılan muayene yöntemidir. Hastanın yanına varıldığında genel görünümünün ya da vücudundaki özel bir bölgenin görülerek değerlendirilmesidir.
- Örn: Travma vakalarında göğüs bölgesini CLAPS ile değerlendirilmesi

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

İyi bir gözlem için benimsenmesi gereken ilkeler;

- İnspeksiyonun yapıldığı ortam aydınlık olmalıdır.
- Gözlemlenen alan tam olarak görülebilecek pozisyonda olmalıdır.
- Gözlenen vücut bölgesi büyüklük, şekil, renk, simetri, pozisyon ve anormal özellikler açısından değerlendirilmelidir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

İyi bir gözlem için benimsenmesi gereken ilkeler;

- Gözlenen vücut bölgesi simetri olan aynı vücut bölgesi ile karşılaştırılmalıdır.
- Vücut boşlukları gözlemlenirken el feneri, kalem lamba gibi ek ışık kaynakları kullanılmalıdır.
- İnspeksiyon görsel beceriyi ve aynı zamanda olfaksiyon (koklama) becerisini de içerebilir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

2.Oskültasyon

- Dinleme yapılarak elde edilen bulguların aynı zamanda steteskop aracılığıyla vücuttaki belirli bir organ ya da sistemin değerlendirilmesidir.Örn: Akciğer ve kalp sesleri

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

Steteskop; vücut içinde oluşan sesleri dinlemek için kullanılan tıbbi bir cihazdır.

Steteskop üç ana kısımdan meydana gelir;

- Diyafram
- Tüp(Elastik boru şeklinde)
- Kulaklık

Bazı stetskoplarda ayrıca çan denilen alçak perdeden sesleri yükseltmeye yarayan bir kısımda bulunur.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

Steteskop ile en çok dinlenen sesler;

- Kalbin atışı
- Akciğerin çıkardığı sesler
- Bağırsakta ve midede ortaya çıkan sesler
- Nabız

Ayrıca kan basıncını ölçmek içinde steteskop kullanılır. Steteskop ile kulağa ulaşan sesin normal olup olmadığını anlamak eğitim ve deneyim ile olur.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

Steteskop kullanımı

- Steteskop hem çan biçiminde hem de düz dairesel diyaframlı olmalıdır.
- Çünkü yüksek perdeli vücut sesleri(bağırsak sesleri vb.) en iyi düz dairesel diyafram ile ;alçak perdeli vücut sesleri ise en iyi çan kısmı ile iletilir.
- Uygun steteskop seçilip kulaklıkları kulak kanalına yerleştirildikten sonra diyaframa hafifçe vurularak sesin iyi iletilip ilemediği kontrol edilir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

Steteskop kullanımı

- Oskültasyon sırasında steteskopun boruları gergin olmamalı, hareket etmemeli ve diyafram hasta ile tamamen temas etmelidir.
- Oskültasyon gürültüsüz bir ortamda yapılmalı ve işlem sırasında konuşulmamalıdır.
- Oskültasyon sırasında duyulan sesler sesin perdesine gürlüğüne ve süresine ve niteliğine göre değerlendirilir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

3. Palpasyon

- Palpasyon dokunma duyusu kullanılarak hastanın fiziksel durumuna ilişkin veri toplanmasıdır.
- Bu yöntemde eller özellikle parmak uçları kullanılır.
- Eller ve parmaklarda çok miktarda sinir ucu sonlandığından bu bölgelerde dokunma duyusu son derece gelişmiştir. Palpasyon yöntemi vücudun ulaşılabilir tüm bölgelerine uygulanabilir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

- Örneğin deri ısı, nemlilik, yapı, turgor, dayanıklılık ,kalınlık açısından palpe edilir.
- Parmak uçları; organın büyüklük biçim ve doku yapısı gibi değerlendirmelerinde kullanılır, el sırtı deri sıcaklığının değerlendirmesinde , titreşimlerin algılanmasında ise avuç içi kullanılır.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

- Palpasyon yüzeysel veya derin olmak üzere iki biçimde uygulanabilir. Palpasyon uygulamasına yüzeysel palpasyon ile başlanır.
- Abdomen gibi bölgelere uygulanan yüzeysel palpasyon bölgedeki hassasiyeti saptar.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

- Yüzeyel palpasyon için paramedik elini muayene edilen bölgeye yerleştirir ve bir cm'lik çökme oluşacak şekilde bölgeyi palpe eder.
- Dokunma duyusu ve aralıklı yüzeyel bası ile en iyi sonucu verir. Ağır ve uzun süreli bası palpasyon yapılan elde duyu kaybına neden olur.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

- Yüzeyel palpasyondan sonra organların durumunu değerlendirmek için derin palpasyon uygulanır.
- Derin palpasyon sırasında uygulanan basınç dokuya yaklaşık 2,5 cm'lik çökme oluşturur. Derin palpasyon tek yada iki elle yapılabilir

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

4.PERKÜSYON

- Vücut boşluklarına ve organların üzerine uygun teknikle vurularak çıkan sesin değerlendirilmesidir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

PERKÜSYON

- Parmakla vurarak oluşan sesin karakteri iç organların yoğunluğu büyüklüğü ve lokasyonu hakkında bilgi verir.

***Perküsyon yöntemi inspeksiyon ve palpasyon ile elde edilen bulguların teyit edilmesinde, organların sınırlarının büyüklüğünün ve yoğunluğunun belirlenmesinde son derece önemlidir.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

PERKÜSYON

- Perküsyonla elde edilen anormal ses organda bir kitle veya madde olduğunu belirtir. Perküsyonda doğrudan ve dolaylı yönden olmak üzere iki yöntem kullanılır.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

PERKÜSYON

Doğrudan perküsyon; Perküsyon çekiciyle, elin dış yan yüzüyle bir veya iki parmakla doğrudan vücut yüzeyine vurarak uygulanır. Derin tendon reflekslerini değerlendirmek amacıyla kullanılır.

Dolaylı perküsyon; Perküsyonun uygulanacağı alan ile vurma amacıyla kullanılacak perküsyon çekici yada parmak arasında bir ara obje vardır. Bu ara obje oluşan sesi kuvvetlendirerek sesin daha net duyulmasını sağlar.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

PERKÜSYON

- Perküsyonu uygularken ön kol sabit tutularak, fleksör parmakla çabuk ve yavaş vuruş yapılır.
- Bilek vuruşa hazırlanırken gevşemiş olmalıdır.
- Vücudun tüm bölgelerinde aynı güç uygulanarak perküsyon yapılmalıdır.

FİZİK MUAYENE YÖNTEMLERİ I

Perküsyon sırasında beş tip ses duyulur.

- Timpani, rezonans, hiperrezonans, dullness ve flatness.
- Her bir ses alttaki dokunun özelliğine göre oluşur. Bir ses yoğunluğu mesafesi, süresi ve kalitesiyle değerlendirilir

